

Pedro Lemebel
Manifiesto (Hablo por mi diferencia)

No soy Pasolini pidiendo explicaciones
No soy Ginsberg expulsado de Cuba
No soy un marica disfrazado de poeta
No necesito disfraz
Aquí está mi cara
Hablo por mi diferencia
Defiendo lo que soy
Y no soy tan raro
Me apesta la injusticia
Y sospecho de esta cueca democrática
Pero no me hable del proletariado
Porque ser pobre y maricón es peor
Hay que ser ácido para soportarlo
Es darle un rodeo a los machitos de la esquina
Es un padre que te odia
Porque al hijo se le dobla la patita
Es tener una madre de manos tajeadas por el cloro
Envejecidas de limpieza
Acunándote de enfermo
Por malas costumbres
Por mala suerte
Como la dictadura
Peor que la dictadura
Porque la dictadura pasa
Y viene la democracia
Y detrasito el socialismo
¿Y entonces?
¿Qué harán con nosotros compañero?
¿Nos amarrarán de las trenzas en fardos
con destino a un sidario cubano?
Nos meterán en algún tren de ninguna parte
Como en el barco del general Ibáñez
Donde aprendimos a nadar
Pero ninguno llegó a la costa
Por eso Valparaíso apagó sus luces rojas
Por eso las casas de caramba

Pedro Lemebel
Manifesti (Puhun erilaisuuteni puolesta)

En ole Pasolini, joka pyytelee selityksiä
En ole Kuubasta karkotettu Ginsberg
En ole homo runoilijan valepuvussa
En tarvitse valepukua
paljastan teille kasvoni
Puhun erilaisuudestani
Puolustan sitä, mitä olen
Enkä ole niin outo
Inhoan epäoikeudenmukaisuutta
Enkä luota tähän demokratian piirileikkiin
Mutta älkää puhuko minulle proletariaatista
Sillä on pahempaa olla köyhä ja homo
Pitää olla sisua sietää
ja kiertää kaukaa korttelin machot
Kestää isän vihaa
Poika kun on niitä poikia
Äidin kloorin tahrimia
Puhtaudesta vanhentuneita käsiä
Jotka tuudittavat sairasta
Huonoja tapoja vastaan
Huonon onnen vuoksi
Se on kuin diktatuuri
Pahempaa kuin diktatuuri
Sillä diktatuurit väistyvät
Ja tulee demokratia
Ja sen jälkeen sosialismi
Ja entä sitten?
Mitä meille sitten tehdään, toveri?
Sidotaan palmikoista paketiksi, määränpää sama
Kuin Kuuban aids-potilailla
Työnnetään junaan matkalle ei minnekään
Niin kuin kenraali Ibañezin laivalla
Jossa opittiin uimaan
Mutta kukaan ei päässyt rantaan
Siksi Valparaísossa sammuiivat punaiset lyhdyt
Ja ilotaloissa juotiin

Le brindaron una lágrima negra
A los colizas comidos por las jaibas
Ese año que la Comisión de Derechos Humanos no recuerda
Por eso compañero le pregunto
¿Existe aún el tren siberiano
de la propaganda reaccionaria?
Ese tren que pasa por sus pupilas
Cuando mi voz se pone demasiado dulce
¿Y usted?
¿Qué hará con ese recuerdo de niños
Pajeándonos y otras cosas
En las vacaciones de Cartagena?
¿El futuro será en blanco y negro?
¿El tiempo en noche y día laboral sin ambigüedades?
¿No habrá un maricón en alguna esquina
desequilibrando el futuro de su hombre nuevo?
¿Van a dejarnos bordar de pájaros
las banderas de la patria libre?
El fusil se lo dejo a usted
Que tiene la sangre fría
Y no es miedo
El miedo se me fue pasando
De atajar cuchillos
En los sótanos sexuales donde anduve
Y no se sienta agredido
Si le hablo de estas cosas
Y le miro el bulto
No soy hipócrita
¿Acaso las tetas de una mujer
no lo hacen bajar la vista?
¿No cree usted
que solos en la sierra
algo se nos iba a ocurrir?
Aunque después me odie
Por corromper su moral revolucionaria
¿Tiene miedo que se homosexualice la vida?
Y no hablo de meterlo y sacarlo
Y sacarlo y meterlo solamente

Mustan surun malja
Rapujen syömille ruumiille
Sitä vuotta ei ihmisoikeuskomissio muista
Siksi kysynkin, toveri
Vieläkö Siperian juna
kuljettaa vastavallankumouksellisia?
Se juna, jonka näen silmissänne
Kun ääneni muuttuu liian hempeäksi
Entä te?
Mitä teette lapsuusmuistoillemme,
Niille joissa yhdessä vedettiin käteen
Ja tehtiin muitakin asioita
                    Cartagenan lomilla
Onko tulevaisuus mustavalkoinen?
Yön ja arjen aika yksiselitteistä?
Eikö jossakin kadunkulmassa
Joku homo horjuta
Uuden ihmisenne tulevaisuutta?
Annetaanko meidän kirjoja lintuja
vapaan isänmaan lippuihin?
Kiväärit jätän teidänlaisille
Kylmäverisille
Eikä se ole pelkoa
Pelkoni hävisi vähitellen
Kun kuljin väistellen veitsiä
Seksuaalisuuden kellareissa
Ja älkää ärsyyntykö
Jos samalla kun puhun
                    vilkaisen jalkoväliinne
Minä en ole tekopyhä
Eivätkö naisen tissit
                    saa katsettanne laskemaan?
Entä kahden kesken
                    vuoristossa,
eikö välillämme tapahtuisi mitään?
Vaikka jälkeenpäin vihaisittekin minua
Vallankumouksenne moraalien turmelemisesta
Pelkäätekö homoseksuaalisuutta?
Enkä nyt puhu panemisesta
En pelkästä panemisesta

Hablo de ternura compañero
Usted no sabe
Cómo cuesta encontrar el amor
En estas condiciones
Usted no sabe
Qué es cargar con esta lepra
La gente guarda las distancias
La gente comprende y dice:
Es marica pero escribe bien
Es marica pero es buen amigo
Súper-buena-onda
Yo no soy buena onda
Yo acepto al mundo
Sin pedirle esa buena onda
Pero igual se ríen
Tengo cicatrices de risas en la espalda
Usted cree que pienso con el poto
Y que al primer parrillazo de la CNI
Lo iba a soltar todo
No sabe que la hombría
Nunca la aprendí en los cuarteles
Mi hombría me la enseñó la noche
Detrás de un poste
Esa hombría de la que usted se jacta
Se la metieron en el regimiento
Un milico asesino
De esos que aún están en el poder
Mi hombría no la recibí del partido
Porque me rechazaron con risitas
Muchas veces
Mi hombría la aprendí participando
En la dura de esos años
Y se rieron de mi voz amariconada
Gritando: Y va a caer, y va a caer
Y aunque usted grita como hombre
No ha conseguido que se vaya
Mi hombría fue la mordaza
No fue ir al estadio
Y agarrarme a combos por el Colo Colo

Vaan hellyydestä, toveri
Ette tiedä
Miten vaikeaa on löytää rakkautta
Näissä olosuhteissa
Ette tiedä
Millaista on kantaa tätä ruttoa
Ihmiset pysyttelevät etäällä
Ihmiset ymmärtävät ja sanovat
Homo se on mutta kirjoittaa hyvin
Homo mutta hyvä tyyppi
Tosi hyvä tyyppi
En ole hyvä tyyppi
Hyväksyn muut
Pyytämättä heiltä tätä ominaisuutta
Siitä huolimatta he nauravat
Selässäni on naurun arpia
Luulette että ajattelen perse edellä
Ja tiedustelupalvelun hiillostaessa
Laulaisin heti kaiken
Ette tiedä että miehuutta
En koskaan oppinut kasarmeilla
Miehuuteni opetti minulle yö,
Pylvään takana
Ihannoimanne miehuuden
Teihin istutti rykmentissä
Joku niistä murhaajasotilaista
Jotka edelleen ovat vallassa
Miehuuteni ei kasvanut puolueessa
Josta minut naurettiin pois
Niin monta kertaa
Miehuuteni opin elämällä
ne vuodet
Kun homonäänelleni naurettiin
Ja huudettiin: kyllä se kohta luovuttaa
Ja vaikka te huudatte niin kuin mies
Ette saanut minua antamaan periksi
Minun miehuuteni oli vaiennettua
Se ei ollut käyntejä stadionilla
Riehakkuutta kotijoukkueen puolesta

El fútbol es otra homosexualidad tapada
Como el box, la política y el vino
Mi hombría fue morderme las burlas
Comer rabia para no matar a todo el mundo
Mi hombría es aceptarme diferente
Ser cobarde es mucho más duro
Yo no pongo la otra mejilla
Pongo el culo compañero
Y ésa es mi venganza
Mi hombría espera paciente
Que los machos se hagan viejos
Porque a esta altura del partido
La izquierda tranza su culo lacio
En el parlamento
Mi hombría fue difícil
Por eso a este tren no me subo
Sin saber dónde va
Yo no voy a cambiar por el marxismo
Que me rechazó tantas veces
No necesito cambiar
Soy más subversivo que usted
No voy a cambiar solamente
Porque los pobres y los ricos
A otro perro con ese hueso
Tampoco porque el capitalismo es injusto
En Nueva York los maricas se besan en la calle
Pero esa parte se la dejo a usted
Que tanto le interesa
Que la revolución no se pudra del todo
A usted le doy este mensaje
Y no es por mí
Yo estoy viejo
Y su utopía es para las generaciones futuras
Hay tantos niños que van a nacer
Con una alita rota
Y yo quiero que vuelen compañero
Que su revolución
Les dé un pedazo de cielo rojo
Para que puedan volar.

Jalkapallokin on vain peiteltyä homoilua
Kuten nyrkkeily, politiikka ja viini
Minun miehuuttani oli sietää pilkkaa
Niellä murhanhimoinen raivo
Miehuuttani on hyväksyä erilaisuuteni
Pelkuruus on paljon kovempaa
En käännä toista poskea
Vaan käännän perseeni, toveri
Ja se on kostoni
Miehuuteni odottaa kärsivällisesti
Että machot vanhenevat
Sillä tällä hetkellä
Vasemmisto kauppaa veltoa persettä
Parlamentissa joka suuntaan
Minun miehuuteni oli vaikeaa
Siksi en nouse tähän junaan
Tietämättä mihin se menee
En aio muuttua marxismiin vuoksi,
Se hylkäsi minut niin monta kertaa
Minun ei tarvitse muuttua
Olen teitä kumouksellisempi
En aio muuttua
vain köyhyyden ja rikkauden vuoksi
Se on muiden heiniä
En sen vuoksi että kapitalismi on epäoikeudenmukaista
- New Yorkissa homot suutelevat kaduilla -
Sen puolen jätän teille
Joka olette niin huolissanne
Vallankumouksen riutumisesta
Annan teille tämän viestin
En itseni puolesta
Minä olen vanha
Ja utopianne on tuleville sukupolville
Vielä syntyy siipirikkoina
niin monta lasta
Ja tahdon että he lentävät, toveri
Että vallankumouksenne
Antaa palan punaista taivasta
Jotta he voivat lentää.

(Kääntänyt Riina Lindroos)

Washington Cucurto Fauna Onceana

Gordos vendedores de maní con chocolate.
Gordos vendedores de medias futboleras de equipos europeos .
Gordos vendedores, ex pasteleros, de pastelitos de membrillo.
Gordos, perversos vendedores que venden a sus hijas como si fuesen ropa. (Bombachas, medias, remeritas, topsitos. Se pajea con ellos).
Gordos, cerdos vendedores de choripanes, morcipanes, riñopanes, adobados con la carne de sus propias mierdas.
Gordos vendedores que dan la hora.
Gordos, calculadores vendedores que te dan el día y la hora exacta de tu muerte.
Gordos, tétricos vendedores que se cargan a la muerte, por encargo.
Gordos, velocísimos vendedores que ponen en juego tu imaginación: te venden un juego de agua con lucecitas fluorescentes, más alarma y dos pilas de regalo.
Gordos, tropicalísimos vendedores emparentados de inmediato con tus ganas de escuchar música.
Gordos, grasas y tráfugas vendedores que te venden lo que tu vida no necesitaba hasta que llegaron ellos. ¿Por qué aparecerán? ¿Quién los llamó?
Gordos, hispanos vendedores de toda la hispanidad mundante: antologías de García Lorca, novelones de J. Amado, Guías de calles de la Ciudad, Biblias, mapas, posters.
Gordos, simpaticones vendedores dispuestos a venderte la mar en coche enmoñada, el moro y el oro, un fangote de moscas y hasta un amor.
Gordos, necesarios vendedores que alimentan tu imaginación y comienzas a necesitar.
Gordos, peligrosos vendedores que te apuntan a la cabeza con un arma.
Gordos vendedores que te anuncian el jeans más barato por alto-parlante.
Gordos, arequipeños vendedores de pilas, linternas, lotos, cotos, alegres o tristes, como usted quiera. Lo que usted quiera.“
Gordos, subsidiarios vendedores que hunden y salvan al mundo a cada grito.

Washington Cucurto Oncen fauna

Paksut suklaapähkinäkauppiat.
Paksut, eurooppalaisten jalkapallojoukkueiden sukkia myyvät kauppiat.
Paksut kauppiat, entiset kondiittorit, kvittenhedelmäivosten kauppiat.
Paksut, perverssit kauppiat, jotka kaupittelevat tyttäriään kuin vaatteita. (Alushousuja, sukkahousuja, paitoja, nirunarutoppeja. He runkkaavat niiden kanssa.)
Paksut, sikamaiset sämpyläkauppiat: chorizoa, verimakkaraa, munuaisia, heidän oman paskansa lihassa marinoiduin täytein.
Paksut kauppiat jotka kertovat kellonajan.
Paksut, laskelmoivat kauppiat, jotka kertovat sinulle tarkan kuolinpäiväsi ja -aikasi.
Paksut, synkät kauppiat, jotka hoitelevat kuoleman, tilauksesta.
Paksut, ovelat kauppiat, jotka pistävät mielikuvituksesi likoon: myyvät sinulle pikku loisteputkin varustetun vesipelin, kaupan päälle herätyskellon ja kaksi varaparistoa.
Paksut, tropiikin rytmien kauppiat, jotka kuulevat musiikkimakusi pääsi läpi.
Paksut, rasvaiset takinkääntäjäkauppiat, jotka myyvät sinulle tavaraa, jota et elämäsi ennen tarvinnut. Miksi he ilmestyivät? Kuka pyysi heidät paikalle?
Paksut, koko hispaanimaailman hispaanikauppiat: García Lorcan antologioita, J. Amadon paksuja romaaneja, kaupunkien katuoppaita, Raamattuja, karttoja, julisteita.
Paksut, maireat kauppiat, jotka pystyvät myymään auton katolta mitä vaan, pitkän pennin, karpäsparven tai jopa rakkautta yksin kappalein.
Paksut, tarpeelliset kauppiat, jotka ruokkivat mielikuvitustasi ja heittävätkin halusi.
Paksut, vaaralliset kauppiat, jotka suuntaavat aseensa piipun päähäsi.
Paksut kauppiat, jotka kuuluttavat megafonein parhaat farkkutarjoukset.
Paksut Arequipan kauppiat, jotka myyvät paristoja, taskulamppuja, lottokuponkeja, iloisia tai surullisia kauppiaita, miten haluatte. ”Kuten haluatte”.
Paksut, toisen käden kauppiat, jotka upottavat ja pelastavat maailman joka huudolla.

Washington Cucurto Negrura ascendente

Celebrando alegres funerales o fiestas fúnebres mortales
vienen a oscuras rascándose la ñema,
vienen flotando tercetos de negras testarudas;
¡son la partitura oscura de los ángeles!
El conventillo entero vuela por los cielos,
las cañerías se piran por las tardes.
A mí se me van con sueño los desvelos y al rato
vuelven mis sueños desvelados.
A la princesa se le van por los desagües sus mil tardes por atardecer.
A su balcón sube una escalera sin príncipe.
Y así se va quedando el infinito sin estrellas
y la alta mar sin vanidad se queda.
Todo ocurre de puro zopetazo como arte fresco o muerte suave.
Y todo tiene tal locura que hasta la nieve emigra
hacia los Emiratos Arabes; y la locura sigue por ser loca
y cruza el cielo como estalactitas o partes ínfimas de un gran cometa.
Ahí vienen, -palomas negras de mal agüero-,
dejando chancros en mi corazón ardiente.
subidas en una alfombra voladora
lésbicas, sexuales, besándose de a pares:
Carolina, Karina, Cilicia y Ferisbunda.
Vuelan los tickis besándose a las chiris, tomados dulcemente de la mano.
Las negras hijas del demonio se divierten por los aires,
En su honor octogenarios niños bailan un cumbiazo,
y dále que dále las sillas boxeándose de a pares.
El conventillo entero vuela por los cielos
¿Señor, habrá un diáfano caer de multitudes negras?
¿Vendrán al cabo asopranados protestando?
Las chipas refulgen en el cielo.
Arde el sancocho enamorado de las peras.
El chipaguazú amargo se chivea.
Se chivean las peras y los chivos de la Cordillera.
Marchan los ladrones de guantes blancos.
y sueltan a los ladrones de pies descalzos, ¡bravo!
Ardiendo estan las negras en mi corazón helado
y tiritando estan las mongas en el yoti ardiente
como hojas secas o flores de la muerte.

Washington Cucurto Nouseva pimeys

Juhlien iloisia hautajaisia tai kuolettavan tylsiä kutsuja
he saapuvat salaa ihoaan rapsuttaen,
leijuen saapuvat nämä mustien naisten tiukat triot;
tämä enkeleiden pimeä partituuri!
Koko kurja vuokratalo liittää taivaalla
putket painelevat pakoon iltaan.
Minä melkein nukun huoleni pois ja kohta,
herään taas huoliini.
Prinsessan tuhat yötä valuvat illan tullen alas rännejä
Hänen parvekkeensa portaakkoa ei nouse prinssi
Ja niin jäävät tähdet uupumaan ikuisuudesta
ja horisontti hiipuu nöyränä.
Kaikki lehahtaa tyhjistä kuten tuore taide tai lempeä kuolema.
Ja maailma on niin mieletön että lumikin suuntaa
Arabiemiraatteihin; ja tämä hulluus jatkaa matkaa
roikkuen tippukivinä taivaalla, kiitäen suuren komeetan häntäpäässä.
Sieltä he tulevat, -pahan ilman mustat kyyhkyt-
painaen märkivän haavan palavaan sydämeeni.
Lentävien mattojen päällä
lesbot, bit, pariskunnittain suudellen:
Carolina, Karina, Cilicia ja Ferisbunda.
Tytöparit lentävät suudellen toisiaan, hellästi käsikkäin.
Paholaisen mustat tyttäret ilottelevat ilmoissa
Lapsina taas, vanhukset tanssivat cumbiaa heidän kunniakseen
Ja tuolit pyörivät kehässä nyrkkeillen toisiaan vastaan, ympäri, ympäri.
Koko kurja vuokratalo liittää taivaalla
Herra, syöksyykö kirkkaudesta alas mustien naisten vuolas virta?
Saapuvatko he ylä-äänin protestoiden?
Tämä herkkukori tuikkii taivaalla
Päärynöihin ihastuneen paraguaylaisen palava rakkaus.
Kitkerää dominikaania ärsyttää.
Varsinainen sekameteli, kaikkia harmittaa.
Valkokaulusvargaat marssivat.
ja vapauttavat paljasjalkavargaat, bravo!
Mustat naiset roihuavat jäätäneessä sydämessäni
väristen palavassa vuokratalossaan, nuo pyhän yksinkertaiset
kuin kuivatut lehdet tai kuoleman kukat.

Washington Cucurto Y he contribuido al bienestar nacional...

Cierto es que añoro los tiempos
en que el monzón pasaba sacudiendo
mis cabellos y de mí salía un dulce
olor a duraznos y lo mejor ocurría
cuando las papayas florecían
en el fondo de mi patio.
Y no hay escala mejor para el amor,
que cuando las papayas florecen
sobre la hierba seca y dura
en el fondo de tu patio...
Ah, lejanos tiempos en Lima La Horrible
o atendiendo una ferretería
en la bellísima Panamá.
Me han amado y me han dejado:
como corresponde a todo lo bien amado.
Tuve tres hijos en Panamá
y seis en Venezuela. ¿qué más puedo pedir?
No me quejo del amor
ni de sus cuidados.
Me ha dado más que a muchas.
He gastado treinta largos años,
para adquirir experiencia
y a mi poca sabiduría la tengo bien atendida
y cotejada. Ya basta, ya no soy una florcita,
estoy próxima al polvo de los cincuenta
y lejos de la silueta.
Soy la respetabilísima, la Dominicana.
He pagado los impuestos con mis ahorros.
He contribuido al bienestar nacional.
Y todavía conservo el orgullo
de afirmar que ninguno
ha sido infeliz en esta cama.
¿Me escuchas? ¿Estás ahí?
Te estoy hablando, pelotudo.

Washington Cucurto Olen rakentanut kansallista hyvinvointia

Tietysti ikävöin aikoja
jolloin monsuunituuli raastoi hiuksiani
ja tuoksuin makeilta persikoilta
ja onnellisinta oli
kun papaijat kukkivat
pationi perukoilla.
Eikä rakkaudelle ole mittaa ei määrää,
silloin kun papaijat kukkivat
kuivalla ja kovalla nurmella
sinun patiosi perällä...
Oi, noita aikoja likaisessa Limassa
ja rautakaupan tiskin takana
kauniissa Panamassa.
Minua on rakastettu ja minut on jätetty:
kuten kaikkia meitä, jotka olemme niin rakastettuja.
Sain kolme lasta Panamassa
ja kuusi Venezuelassa. voinko muuta pyytää?
En valita rakkaudesta
enkä sen hoidosta.
Olen saanut siltä muita naisia enemmän.
Kolmekymmentä pitkää vuotta
olen hankkinut kokemusta
ja parhaani mukaan siitä huolehtinut,
vertaillut. Nyt riittää, en ole enää kukkeimmillani,
kohta viisikymppisenä virttynyt
ja vartaloni muisto vain.
Naisena mitä kunniallisin, la Dominicana.
Verot hoidin säästöilläni.
Olen rakentanut kansallista hyvinvointia.
Ja ylpeänä voin vielä
vakuuttaa, ettei kukaan
ole jäänyt onnettomaksi tässä vuoteessa.
Kuuletko? Oletko siinä?
Puhun sinulle, senkin moukka
(Cucurton runot kääntänyt Sarri Vuorisalo-Tiitinen)

Roxana Crisólogo El Agustino

lo que yo llamo cielo y es tierra
y todas las noches ocupa un espacio distinto al de los cielos
y se extiende sobre un paño de noche elegante
y vive como las fogatas de los castillos conquistados
allá arriba
y deja escapar anillos de luz simples bocanadas de gente
innumerables miles no podría contar cuántas veces
me perdí en el cielo yo que creí que pisaba tierra
empecé a enumerar sus escalones desvanecidos
con tanta facilidad por la gente que al pisarlos
los duplica los triplica y pienso que es la velocidad
-alucinaciones de estómago vacío- de trabajo
mecánico y a tiempo completo sin vacaciones
con vacaciones -sin goce de haber-
o sólo el caos en un mundo que no es
cielo ni tierra entre tierra y cielo cielo y tierra
hay un lugar común de seres indiferenciables que bien
observo
con este cucurucho que quiere -intenta- ser mi único
microscopio o mirador oficial sin asomarme a la ventana
del micro aunque la gente grite Me ordene
cordura razón para no mirar nuevamente
verme
indefenso en un mundo que no podría domeñar solo
Ese día casi toqué el cielo
porque su olor a tierra sudada o lo que sea se impregnó
en mi chompa en mis cabellos quedó un poco del polvo abigarrado
de su alimento
mi lengua también saboreó
la acidez segura de sus suburbios celestes y no dejé
de parpadear cuando quise contar cada lucecita suya
en la inmensidad -ya me estaban tragando-
Si no fuera por estos golpes
torpes ininterrumpidos de chofer por esa voz ronca de vaso vacío
(solo) que desde arriba me recordó que simplemente estaba
abajo

Roxana Crisólogo El Agustino

jota kutsun taivaaksi ja on maa
ja joka ilta tilansa ottaa vastoin taivaiden tapaa
ja levittyy hienon yön peitteen päälle
ja elää valloitetujen linnojen leirinuotioiden lailla
ylhällä tuolla
ja hellittää otteestaan valosormuksia ihmisjoukkoja
lukemattomia tuhansia en enää osannut laskea
montako kertaa eksyin taivaalle luulin astuvani maalla
aloin luetella sen kuluneita askelmia niin
helpolla että ihmiset kulkiessaan
kaksinkertaistavat kolminkertaistavat ne se on varmaankin vauhti
tyhjän vatsan etiäisiä - työssä
mekaanisessa täyspäiväisessä ilman loma oikeuksia
loma oikeuksin - mutta palkatta
vai sittenkin selkeä seka sorto maailmassa joka ei ole
taivasta ei maata taivaan ja maan välillä taivasta ja maata
kasvottomissa ihmisjoukoissa on jotakin itsestäänselvää
huomaan
tämän tötterön avulla se yrittää - haluaa - olla ainoa
kiikarini tähytystornini kurkottumatta ikkunaan
bussissa vaikka väki huutaisikin käskisivät
olla vahva järkevä ethän katso uudestaan
näkisin vain
itsesi puolustuskyvyttömänä maailmassa jota en
kyennyt kesyttää yksin
Sinä päivänä melkein yletyin taivaaseen
koska sen hikisen mullan tuoksu tai minkä vain imeytyi
puserooni hiuksiini takertui pikkuisen laihan
ravintonsa tomuja kielenikin maistoi
sinisten kaupungin laitakylien hapanta varmuutta eikä
silmien räpyttelystä ollut tulla loppua yrittäessäni laskea
jokaista valotuikkua siinä äärettömyydessä - ne jo ahmivat minua
Pitikin olla juuri näiden kömpelöiden
jatkuvien iskujen takia kuskeista lähtöisin
ja (yksin nautittujen) lasillisten käheyttämän äänen
että ylhäisyydessään se muistutti minulle
olevansa yksinkertaisesti alhaalla

Roxana Crisólogo

te imagino vendiendo chucherías

contándole a la gente lo lindo
lo maravilloso que es vivir en el Perú

vendiendo en un idioma que no existe
un país que tampoco existe

puedo ver a mi hermana vendiendo
en un pueblo de nombre impronunciable
compitiendo con turcos alegres
hábiles vendedores de baratijas
entre alfombras y sedas

la estudiante de cabello largo
la muchacha pobre de San Juan de Miraflores
(cerca de lo que algún día con suerte
llegará a ser un tren)

vendiendo como quien se vende a sí misma
como quien recupera una parte
de su orgullo perdido

exigiendo el precio más alto

dientes blancos
que llamará collar de piraña y ella luce
con verdadera dignidad

piel marrón de huaco
que conseguirá admirar

mirada de bronce como la de los embrutecidos
en las minas
manos enrojadas por el trabajo negro

tú les dirás que es su color natural

Roxana Crisólogo

kuvittelen sinut myymässä rihkamaa

kertomassa ihmisille kuinka kaunista ja ihmeellistä
on asua Perussa

myymässä kielellä, jota ei ole,
maata, jota myöskään ei ole

näen sisareni myymässä kylässä,
jonka nimeä en osaa lausua,
kilvan turkkilaisten kaupparsujen kanssa
mattojen ja silkkiä välissä

pitkähiuksinen opiskelija
köyhä tyttö San Juan de Mirafloresista
(läheltä sitä, mistä saattaa joskus tulla juna)

myymässä kuin myisi itseään
kuin saisi takaisin osan kadotettua
ylpeyttään

pyytäen kalleinta hintaa

valkoiset hampaat,
joita hän kutsuu
piraija-kaulakouruksi
ja kantaa ylpeänä

muinaisruukun ruskea pinta saa osakseen ihailua

pronssinen katse kuin
kaivostyön kovettama
käsissä pimeän työn punoitus

väität sitä niiden luonnolliseksi väriksi.

(Kääntänyt Teivo Teivainen)

verde que te quiero verde
repito

asumo esta opción
la soledad
ojos profundamente negros
y manos cuidadosamente blancas

toda una lista
de enfermedades tropicales
que de pronto
asoman el rostro
en un inglés impronunciado
que ya no me importa seguir
y es un motivo más para el silencio

pero ahora los turcos se lo juegan todo
y me toca ser el cuerpo
o esa parte mía
que también llamarán pecho
un cruce
atolondrado de formas

y empiezo a entenderlo todo
acumulando voces como dialectos
afines al tacto
mientras agua sale de la boca
no como una palabra
y se convierte en una pregunta de los ojos
que también el cuerpo describe
pedir agua
debe ser igual en todos los idiomas
desde todas las manos

me aferro a lo que el cielo arrastra
para mantenerme despierta
para seguir el verde
para no interrumpir
el recorrido

e inimaginado
vacío

verde del Báltico
verde postal
el invierno es la ausencia
del todo
me dicen

y ya soy parte de esta línea
que como un iceberg
se desvanece en la nada
que dejará el tren
dejamos atrás una estación
yo
el desentendimiento

y este horizonte
cuidadosamente labrado
el destino final
de todas sus promesas

hyväksyn valintani
yksinäisyyden
syvänmustat silmät
huolitellut kädet

luettelo
trooppisista taudeista
jotka yhtäkkiä
saavat kasvot
käsittämättömällä englanninkielellä
jota en enää viitsi seurata
yksi syy lisää olla hiljaa

mutta nyt turkkilaiset
panevat kaiken peliin
on minun vuoroni tulla ruumiiksi
rintani, sekavien muotojen risteys

alan ymmärtää kaiken
kerään ääniä, murteita
joita voi koskettaa
samalla suustani tipahtaa
ilman sanoja
vettä
joka muuttuu silmiäni pyynnöksi
ruumiini pyynnöksi saada vettä
se on sama pyyntö kaikilla kielillä
kaikissa käsissä

tarraudun taivaan liepeisiin
pysyväkseni hereillä
seuratakseni vihreyttä
ollakseni keskeyttämättä
matkaa

ja käsittämätöntä
tyhjiötä

Itämeren vihreys
postikortinvihreys
talvi on kaiken poissaoloa
minulle kerrotaan

en ole enää osa jatkumoa
joka jäävuoren lailla
katoaa junan jättämään tyhjyyteen
asema jää taaksemme
samoin ymmärtämättömyyteni

huolellisesti rakennetussa
horisontissa
lopullinen päämäärä
kaikkine lupauksineen

(Kääntänyt Teivo Teivainen)

Lalo Barrubia
Latino for ever

Hay que ir a la escuela para ser patriota
dormir con la pelota para ser Pelé
hay que tener guita para irse a Europa
y mucho más guita para volver

tem que ir a escola para ser um patriota
dormir com a bola para ser Pelé
tem que ter dinheiro para ir a Europa
e muito mais dinheiro para volver
con la frente marchita
y sin la frente también
We don't speak English en todas partes
Pero en todas partes we understand

We don't speak English en todas partes
Pero en todas partes we understand

Vemos las noticias del informativo
Los cuellos planchados de los presidentes
Los tratados firmados
los tratados pendientes
Los misiles disparados
Los huesos quebrados
los pobres jóvenes disidentes
producto de la droga y de la libertad

Miles de documentos desclasificados
donde admiten que mataron pero fue hace tiempo
y que lo hicieron por necesidad
Y el viejo mundo todo lo comprende
América Latina es un montón de gente
ser europeo es una identidad

Nu skall den gamla kulturen offras
tills bara råttorna finns kvar.

Las castillos lujosos de los principados
Los ojos desviados del ministro checo
La cara de piedra del ministro alemán
Los españoles que se hacen los suecos
Y el silencio cómplice de los demás
They are not guilty,
they are not bad

La culpa es de los turcos que encierran a las hijas
O de los daneses que apoyaron a Bush
De los africanos que se están matando
De los musulmanes y del caracú
De las putas que se vienen del este de Europa
con las piernas flacas y las bocas rotas
de los peces que viven en el río Uruguay
De los finlandeses que montaron las pasteras
De los argentinos que las quieren cerrar
De los que opinan y viven en el norte
con agua caliente y seguro laboral
La culpa es de los pobres que tienen tantos hijos
De los árabes que viven de la ayuda social
De los suecos rubios, de los rusos, de los chinos,
De los vietnameses, de los argelinos
They don't speak Swedish,
they cannot drive

We don't speak English en todas partes
Pero en todas partes we understand

hay que ir a la escuela para ser patriota
dormir con la pelota para ser Pelé
nos creímos europeos
pero éramos latinos
como Ricky Martin
como Luis Miguel
un dos tres
e o que me resta e só um gemido
meu sangue latino

mas ainda compreendemos cada dia
que e mentira a democracia
São coisas do momento
São chuvas de verão

en un mundo lleno de monarquías
de siervas filipinas fregando los platos
de comercios llenos y fábricas vacías
y esposas compradas bajo contrato
de personas solitarias que se tiran de los puentes
de asesinos y de duendes desquiciados
de borrachos decadentes apretados a los alambrados
matándose a golpes por un tiro de esquina
mal cobrado
que la vieja Europa se muere de frío
y que le han vendido hasta
la mugre de los ríos
como todo pudrerío
globalizado

We don't speak english en todas partes
Pero en todas partes we understand
Que en todas partes se cuecen habas
y en todas partes te las cobrarán
Vi kan inte vara svenskar
We cannot be engleshmen
Podemos ser amigos simplesmente
Amigos simplesmente nada mais